

Shamus Cooke

Hur kunde vänstern i USA få Venezuela så mycket om bakfoten?

Ur *Counterpunch* 13 juli 2017

Medan den fascistliknande oligarkin i Venezuela konspirerar med USA-imperialismen för att störta Nicolás Maduros demokratiskt valda regim verkar få bry sig i USA.

I stället för att fördöma det högerväld, som siktar på regimförändring tiger många inom vänstern i USA, eller har gått in för en balanserad analys där man varken stöder Maduros regering eller den oligarki, som med våld försöker störta den. Vänstern satsar snarare sin energi på att predika om Maduros ”totalitarism” och chavismens misslyckanden.

Den inställningen låter vänstern inta en sval distans till vad som händer med de fattiga i Venezuela och ha rena händer, som annars skulle riskera att smutsas ned om man gav sig in i den kaotiska, verkliga klasskamp som den venezolanska revolutionen handlar om.

Talet om ”pest i båda husen” bortser från USA:s roll i samarbetet med oligarkerna i Venezuela. Årtionden av imperialistiska brott mot Venezuela backas upp och understöds av vänsterns tystnad, eller av en örlig analys som minimerar gärningsmännens dåd och inriktar sig på att komma med negativa kommentarer om offret i samma ögonblick som det utsätts för en attack.

Alla analyser av ett f d kolonialt land, som inte utgår från kampen för självständighet gentemot imperialismen är dödfödda, eftersom imperialismens x-faktor alltid varit en dominerande del av den venezolanska ekvationen, som Eva Gollinger och andra grundligt visat i flera böcker, och som ytterligare visas av hur en ändlös rad av USA-presidenter ägnat sig åt att intervensera i Latinamerika.

Den anti-imperialistiska rörelse som Venezuela tog initiativ till var tillräckligt stark för att skapa en tyngdpunkt, som för första gången på nära hundra år förde bort större delen av Latinamerika ur USA:s grepp. Denna historiska framgång är något som bagatelliseras av en vänster i USA, som är likgiltig för eller okunnig om den revolutionära betydelsen av förtryckta nationers oberoende och även oberoende för förtryckta folk innanför USA:s gränser.

Det finns tusen saker som Chávez är värd att kritiseras för, men han valde sida i den stora klassprickan och agerade djärvt i kritiska lägen. I många hem i Venezuelas fattigaste *barrios* har man affischer av Chávez på väggarna för att han i handling visade att han var en företrädare för de fattiga som inte drog sig för att ta strid, och vinna många avgörande uppgörelser, mot en oligarki, som firade nyheten om hans bortgång med måttlösa glädjescener.

Och även om det är nödvändigt att rikta hård kritik mot Maduros regering fordrar den rådande situationen den politiska klarsynen att inta en oförvägen och förbehållslös hållning mot den

USA-stödda oppositionen och inte någon svamlig ”opartisk” analys, som inte vill låtsas om att vad som pågår är en kamp på liv och död.

Ja, alltför i Venezuela är oerhört besvikna på Maduro, och ja, hans politik har förvärrat den pågående krisen, men medan en aktiv kontrarevolutionär offensiv bara rullar på handlar det om att tydligt rikta kraften mot oligarkin, inte Maduro. Det finns en massrörelse av revolutionärer i Venezuela som är hängivna chavismen och fast beslutna att försvara Maduros regering mot oppositionens våld, men det är just den sortens arbetargrupper och sociala rörelser, som vänstern i USA aldrig nämner, eftersom det skulle störa deras analys.

Vänstern i USA tycks lyckligt omedveten om vad som skulle hända om oligarkin skulle ta över i det maktvakuum som uppstår om man lyckas störta Maduro. Den sortens usla analys återfanns nyligen i tidskriften *Jacobin* under rubriken *Being Honest About Venezuela*, som helt inriktade sig på problemen med Maduros regering, samtidigt som man ignorerade den nakna sanningen om den terror, som oligarkin skulle släppa loss om den fick makten igen.

Oavsett Maduros många felsteg är det de rika som gör uppror i Venezuela och om de lyckas kommer arbetarna och de fattiga att få betala ett förfärligt pris. En analys av Venezuela som bortser från detta grundläggande faktum hör endera hemma i soptunnan eller i oligarkins tidningar. Att blanda ihop klassintressen, eller uppfatta kontrarevolution som revolution är lika galet som att blanda ihop upp och ner eller natt och dag.

Den allt överskuggande frågan har varit densamma ända sedan *Caracazo*-revolten 1989, då en revolutionär rörelse av arbetare och fattiga gick till aktion mot en åtstramningspolitik, som initierats av Internationella valutafonden. Hur svarade då oligarkin i Venezuela på protesterna 1989? Genom att döda hundratals, kanske tusentals, människor. Återfår den makten skulle det leda till liknande och kanske ännu blodigare siffror.

I Venezuela har den revolutionära lågan hållits vid liv längre än under de flesta revolutioner och glöden har kanaliserats på olika sätt; kravaller, gatuprotester, jord- och fabriks-ockupationer, nya politiska partier och radikaliserade fackföreningar har utgjort ryggraden i stödet för Hugo Chávez’ projekt och i olika grad stödde han, eller gick rent av i spetsen för, många av dessa initiativ och uppmuntrade massorna att delta aktivt i politiken.

Chávez’ valseger innebar – och innebär fortfarande – att oligarkin tappade kontrollen över regeringen och stora delar av statsapparaten, något sällsynt i ett kapitalistiskt land. Denna motsättning är en viktig orsak till förvirringen inom vänstern i USA: den härskande klassen tappade kontrollen över staten, men oligarkin kunde behålla kontrollen över nyckelsektorer inom ekonomin, inklusive medierna.

Men vem är det som har kontrollen över staten om inte just oligarkin? Det vore förenklat att säga att ”arbetarklassen” har makten, eftersom Maduro inte agerat som någon konsekvent företrädare för arbetarklassen och verkat mer intresserad av att försöka medla mellan klasserna och göra eftergifter åt oligarkin. Maduros byråkratiserade regering reducerar också det mått av direkt demokrati arbetarklassen behöver för att begreppet ”arbetarstat” ska vara tillämpligt.

Men basen för Maduros makt är samma som under Chávez: arbetande och fattiga och i det avseendet kan Maduro jämföras med en fackföreningsordförande, som struntar i medlemmarna och försöker få till en uppgörelse med arbetsgivaren.

En fackförening, hur byråkratisk den än är, har fortfarande rötterna på arbetsplatserna, dess styrka är beroende på att arbetande människor betalar avgifter och agerar kollektivt. Och även en svag fackförening är bättre än ingen fackförening alls, för om skyddet från fackföreningen upphör är fältet fritt för attacker av arbetsgivarna med lägre löner, avskaffade förmåner och

avskedanden av de mest ”frispråkiga” arbetarna som oundviklig följd. Det är orsaken till att fackföreningsmedlemmar försvarar sitt fack mot bolagens attacker, trots att ledaren för fackföreningen hoppat i säng med arbetsgivaren.

Historien har gott om exempel på regeringar som kommit till makten efter revolutionära rörelser och som inte klarat av att genomföra vad som behövs för att fullborda revolutionen och där det hela lett till en framgångsrik kontrarevolution. Den sortens revolutionära regeringar lyckas ofta krossa neo-kolonialismens bojor och bana väg för en tid med sociala reformer och initiativ av arbetarklassen, allt beroende på hur länge de varat. När de störtats leder det till en våg av kontrarevolutionärt våld och ibland rena blodbadet.

Detta har inträffat många gånger i Afrika, Asien och Latinamerika, där klassmotsättningarna är djupare, där imperialismen har en större roll och där klassdynamiken är brokigare: de fattiga är fattigare, det finns en större informell arbetskraft, en större grupp småföretagare, fler bosatta på landsbygden, osv.

Att uppnå några mer betydande reformer under kapitalismen är oerhört svårt, till och med i de rika länderna; och det är dubbelt så svårt i tidigare kolonier på grund av oligarkins grepp om ekonomin plus att imperialismen agerar via finansmarknaderna – eller med skarpa skott – för att sätta stopp för några som helst reformer.

Chile under Allende kan jämföras med läget för Maduro i Venezuela. Allende var långt ifrån perfekt, men kan någon påstå något annat än att Pinochets kupp ledde till en katastrof för arbetarklassen i Chile? I Venezuela skulle kontrarevolutionen förmodligen bli mer förödande, eftersom oligarkin måste upphäva flera årtionden av framsteg jämfört med Allendes korta tid vid makten. Om oligarkin tar makten skulle gatuväldet ha staten bakom sig och direkt riktas mot arbetarklassen och de fattiga.

Maduro är inte någon Chávez, det är förvisso sant, men han har behållit de flesta av landvinningarna under Chávez som de sociala projekten under en period då oljepriset störtat, medan oligarkin krävt ”marknadsvänliga reformer”. I stort sett har han hållit borta oligarkins gläfsande hundar, som om de fick fritt spelrum skulle plundra arbetarklassen.

Oligarkin har aldrig accepterat den maktbalans som Chávez-Maduro inrättat till förmån för arbetarklassen. Det nya samhällskontraktet har aldrig kunnat befästas och nu förs en öppen strid om det ute på gatorna. Sant är att Maduro gjort en del eftergifter åt oligarkin, men inte på något avgörande sätt och han har låtit revolutionens grundläggande framgångar förbli intakta.

Det samhällskontrakt vi känner som europeisk socialdemokrati kom inte till stånd förrän i samband med den revolutionära vågen efter andra världskriget. Även om Maduro sannolikt skulle vara fullt belåten med en sådan socialdemokratisk lösning i Venezuela har den sortens överenskommelser visat sig vara omöjliga i utvecklingsländer, framför allt vid en tidpunkt då den internationella kapitalismen är i färd med att attackera socialdemokratiska reformer i de utvecklade länderna.

Den härskande klassen i Venezuela har inga planer på att gå med på de reformer som genomfördes under Chávez, och varför skulle den det när USA-imperialismen satsar så hårt på en ny regim? En härskande klass går inte med på någon delning av makten förrän de står inför hotet om att förlora allt. Och arbetarklassen i Venezuela får heller inte gå med på något ”samhällskontrakt” under rådande förhållanden: den har krav som väntar på en lösning genom revolutionärt agerande mot oligarkin. Dessa olika former av tryck utgör kärnan i det fortfarande oavslutade klasskriget i Venezuela och det kommer med nödvändighet att endera leda till revolutionärt agerande av vänstern eller att högern lyckas med en kontrarevolution.

För vänstern i USA är det därför antingen enfald eller klassförräderi att hävda att båda sidor är

lika dåliga. Många inom vänstern blev fullständigt till sig över Syriza i Grekland, och det var rätt att vara förhoppningsfull. Men trots den radikala retoriken gav Syriza efter för kraven från Internationella valutafonden, som gick ut på förödande nyliberala reformer och nedskärningar, privatiseringar och avregleringar. Och Maduro har ståndaktigt vägrat att gå samma väg för att lösa krisen i Venezuela.

Därför är Maduro föraktad av de rika medan de fattiga i allmänhet fortsätter att stödja regeringen, oftast passivt men också i enorma utbrott som när hundatusentals på Första maj demonstrerade till stöd för regeringens kamp mot de våldsamma kuppöversöken, något som nästan helt ignorerades av västliga medier, eftersom det inte stämde med den eviga refrängen om att ”alla hatar Maduro”.

Den stora skillnaden mellan Maduro och Chávez kommer att avgöra revolutionens öde: medan Chávez hela tiden agerade för att förändra maktbalansen till de fattigas fördel försöker Maduro bara att hålla balansen mellan de krafter han fick ta över efter Chávez i hopp om något slags ”överenskommelse” med en opposition, som ihärdigt vägrat att gå med på någon kompromiss. Hans aningslösa naivitet är något som verkligen uppmuntrar den opposition, som ser på en revolution som kört fast på samma sätt som ett lejon betraktar en sårad zebra.

I en utmärkt artikel har Venezuelakännaren Jorge Martin visat hur oligarkin kommer att agera om man lyckas bli av med Maduro:

1. Omfattande minskning av de offentliga utgifterna.
2. Stora avskedande inom den offentliga sektorn.
3. Stopp för revolutionens sociala projekt (hälsovård, utbildning, pensioner, bostäder, osv.).
4. Snabb privatisering av offentliga tillgångar, framför allt av kronjuvelen, oljebolaget *PDVSA*.
5. Omfattande avregleringar, bl a minskade rättigheter för arbetare och etniska minoritetsgrupper.
6. Attacker på de arbetarorganisationer som upprättades eller växte fram under beskydd av Chávez-Maduro.

Så ser ”Sanningen om Venezuela” ut. Vänstern i USA borde veta bättre, eftersom den härskande klassen visade vad den går för under *Caracazo*-revolten och senare när den för en kort stund tog makten genom kuppen 2002: den vill vända upp och ner på allt, och med alla tillgängliga medel. Dokumentären ”Revolutionen kommer inte att visas på tv” om kuppen 2002 är fortfarande viktig att se.

Kanske har Maduro ändå lärt sig läxan: Krisen i Venezuela har fått honom att satsa mer på de fattiga. När oljepriset kollapsade kunde regeringen inte undkomma den djupa krisen och hade bara två alternativ: stora nyliberala reformer eller att fördjupa revolutionen. Det kommer att bli lackmustestet för Maduro, eftersom den medelväg han letat efter inte längre finns.

I stället för att tigga Internationella valutafonden om pengar – som reformister av Syrizas sort skulle ha gjort – uppmanade Maduro i stället arbetarna att ta över stillastående fabriker och nationaliserade en General Motors-fabrik. En ny kvartersbaserad organisation, CLAP, bildades för att dela ut baslivsmedel till subventionerade priser till gagn för miljontals människor.

På Första maj i år, inför hundratusentals anhängare, tillkännagav Maduro att en konstituerande församling skulle inkallas i ett försök att åter engagera massorna och driva på revolutionen genom en ny och mer progressiv konstitution.

Sant är att Maduro använder konstituerande församlingen för att slippa käppar i hjulet av den

nationalförsamling där oligarkin dominerar – och som har som sitt uttalade mål att störta regeringen – men vänstern i USA verkar inte förstå att Maduro mobiliserar arbetarklassen (konstituerande församlingen) för att avvärja den härskande klassens framstötter.

Den skiljelinjen är avgörande: om konstituerande församlingen lyckas driva på revolutionen genom att direkt dra med massorna kommer oligarkin att vara förloraren. Konstituerande församlingen inrättas för att bana väg för mer direkt demokrati, men delar av vänstern i USA har gått på USA-mediernas tal om ”totalitarism”.

Om arbetare och fattigt folk aktivt engagerar sig i arbetet på att införa en ny, mer progressiv konstitution och om denna konstitution i en folkomröstning godkänns med stor majoritet kommer det att innebära ett viktigt steg framåt för revolutionen. Men om massorna förhåller sig passiva och folkomröstningen blir ett misslyckande kan det bli dödsrysen för Chavismen och att oligarkin återtar makten.

Och även om Maduro har rätt att använda staten för att trycka ner oligarkin kan ett överdrivet användande av statlig repression bara leda till fler motsättningar. I stället borde han förlita sig på arbetarnas och de fattigas självorganisering. Revolutioner kan inte segra genom administrativ mixtrande, utan genom revolutionära metoder som en stor majoritet driver igenom. Ytterst avgörs revolutioners öde av vanligt folks agerande; om massorna vaggas till sömns är revolutionen förlorad. De måste släppas fria och inte ignoreras.

Det står klart att Maduros politik inte klarat av att leda revolutionen till framgång och hans regering behöver därför stark kritik och organiserade protester. Men det finns två sorters protest: legitima protester med grund i behoven hos arbetare och fattiga och kontrarevolutionära protester med bas i de rikas kvarter i syfte att återinföra oligarkins makt.

Det är farligt att förväxla dessa båda former av protester, men det är just vad vänstern i USA gör. Maduro anklagas för att vara auktoritär när han sätter in polisen för att stoppa extremhögerens våldsamma ”studentprotester”, som siktar på att återge oligarkin makten. Det finns många skäl till att vara kritisk mot Maduro, men detta är inte ett av dem.

Om en högerkupp lyckas i Venezuela i morgon kommer vänstern i USA att fälla tårar över det efterföljande blodbadet, men den kommer inte att inse att dess egen passivitet gjort blodbadet möjligt. Eftersom den lever i USA-imperialismens hjärta har vänstern i USA en plikt att övergå från kritik på distans till direkta aktioner hemma.

Protesterna mot Vietnamkriget bidrog till att rädda livet på vietnameser och protesterna på 1980-talet mot de ”smutsiga krigen” i Centralamerika reducerade den förstörelse USA-stödda regeringar ägnade sig åt. I båda fall var vänsterns insatser otillräckliga, men åtminstone insåg man vad som stod på spel och handlade därefter. Men titta bara på vänstern i USA 2017, som inte orkar lyfta ett finger för att blåsa liv i antikrigsrörelsen och som stödde Bernie Sanders trots hans mångåriga sympatier för imperialismen.

Den ”rosa våg” som körde ut imperialismen ur stora delar av Latinamerika har vänt, men Venezuela har alltid varit den drivande kraften i vänstervridningen och det blodbad som kommer att krävas för att ta död på revolutionen kommer aldrig att glömmas, om det tillåts inträffa. Deras liv betyder något också.

Översättning: *Björn Erik Rosin*

Originalartikeln: [Why Can't the U.S. Left Get Venezuela Right?](#)

Lästips

[Tidskriften *Röda Rummet* om Venezuela 2016-17](#) (innehåller även referenser till fler artiklar)

[Claudio Katz: Vänstern och Venezuela](#)

Gregory Wilpert: [Dags för den ”internationella vänstern” att ta ställning om Venezuela](#)